

Stanowisko Forum Związków Zawodowych

w sprawie kryzysu gospodarczego w Polsce

Forum Związków Zawodowych z wielką uwagą i rosnącym niepokojem obserwuje wpływ pogłębiającego się kryzysu gospodarczego na życie polskiego społeczeństwa, a zwłaszcza pracobiorców.

Taktyka rządu polegająca przez długi okres czasu na niedostrzeganiu zjawisk kryzysowych i powtarzaniu uspakajających zwrotów o „zdrowych fundamentach polskiej gospodarki” nie wytrzymała konfrontacji z danymi płynącymi z rynków finansowych, rynku pracy, danymi odnośnie kondycji przedsiębiorstw itd.

W dużej mierze zostały zmarnowane przez rząd szanse na szybkie podjęcie działań o charakterze interwencyjnym. Takie kroki podjęło wiele państw, wspomagając swoją gospodarkę, chroniąc systemy bankowe, rynek pracy. W Polsce dotychczasowe antykryzysowe działania rządu mają charakter wymuszony, niespójny. Nasz kraj nie dysponuje nawet diagnozą stanu kryzysowego, nie opracowano żadnego konkretnego scenariusza działań zapobiegawczych.

Bieżące informacje płynące z naszych organizacji związkowych, z zakładów pracy są coraz bardziej alarmujące. Rozmiary przeprowadzanych i planowanych zwolnień z pracy wskazują jednocześnie, że kryzys gospodarczy w dotkliwy sposób uderzy w wiele polskich rodzin, a zwłaszcza w najsłabsze grupy społeczne i zawodowe .

Niepokój wywołany sytuacją kryzysową skłonił partnerów społecznych do szeregu działań mających na celu mobilizację rządu i instytucji państwowych. Monitorowaniem zachodzących zjawisk i procesów kryzysowych zajął się Zespół Polityki Gospodarczej i Rynku Pracy Trójstronnej Komisji. Tej tematyce zostało poświęcone Prezydium TK. Trwają dyskusje i analizy wewnątrzorganizacyjne.

Działania rządu są tymczasem nadal bardzo ograniczone. Zmianie uległa jedynie retoryka - przyznaje się, że kryzys jest - ale sytuacja w Polsce jest na tle innych krajów dalece bardziej korzystna.

Forum Związków Zawodowych nie akceptuje pasywnego zachowania polskiego rządu w warunkach narastającego kryzysu. **Żądamy, aby wzorem innych krajów europejskich został natychmiast powołany zespół antykryzysowy z udziałem partnerów społecznych.** Tworzenie i realizacja programów antykryzysowych to niewątpliwie zadanie rządu. Jednakże prowadzenie tych działań w oderwaniu od ocen i oczekiwań społecznych jest zawsze ogromnym błędem .

Forum Związków Zawodowych oczekuje od rządu zdecydowanie większej aktywności na rzecz obrony istniejących miejsc pracy m.in. poprzez :

- **realne wsparcie dla zakładów i przedsiębiorstw zarówno poprzez tworzenie mechanizmów ułatwiających im przetrwanie kryzysu np. w postaci czasowego odłożenia lub zawieszenia powinności podatkowych, ubezpieczeń społecznych, systemu gwarancji i poręczeń pozwalających na zaciąganie im kredytów i kontynuowanie produkcji, organizację zbytu itp.**
- **utworzenie szybkiej ścieżki legislacyjnej dla projektów ustaw i uregulowań prawnych niezbędnych dla ograniczenia skutków kryzysu oraz uruchomienia wszelkich programów mających na celu zwiększenie zatrudnienia i podtrzymanie popytu wewnętrznego (np. roboty publiczne).**
- **wykorzystania w pełni możliwości płynących z uruchomienia środków unijnych itp.**

Powtarzamy – podstawowym celem działania zarówno struktur państwowych jak i społecznych powinno być naszym zdaniem utrzymanie miejsc pracy. Dlatego też jesteśmy przekonani, że powinno się rozważać każdą propozycję mogącą powstrzymać proces kurczenia się rynku pracy – niezależnie od jej autorstwa, bez żadnych uprzedzeń politycznych, czy też względów ambicjonalnych.

Forum Związków Zawodowych jest zdecydowanie przeciwne wykorzystywaniu sytuacji kryzysowej do dalece idących zmian w prawie pracy, co próbują lansować niektóre organizacje pracodawców.

Kryzys gospodarczy dotyka w różnym stopniu poszczególne branże i zakłady. Pewne zróżnicowanie widoczne jest także w poszczególnych regionach. Zdaniem FZZ istnieją duże możliwości manewru w ramach istniejących rozwiązań prawnych, dotyczy to również zagadnień elastyczności zatrudnienia i czasu pracy. Ciągłe niedoceniane są możliwości struktur terenowych, a głównie Wojewódzkich Komisji Dialogu Społecznego. Powinny one odgrywać szczególną rolę zwłaszcza w monitorowaniu lokalnych rynków pracy.

Forum Związków Zawodowych oświadcza, że konsekwentnie będzie bronić praw i godności pracowniczej. Wszelkie próby nieuzasadnionego wymuszania ustępstw, rezygnacji z żądań płacowych oraz ograniczeń prawnych dla pracowników - pod szyldem walki z sytuacją kryzysową - nie mogą liczyć na nasze przyzwolenie.

Niezwykle ważnym aspektem dla Forum Związków Zawodowych jest możliwie sprawiedliwe, proporcjonalne rozłożenie konsekwencji kryzysu gospodarczego na wszystkie grupy społeczne. Nie akceptujemy sytuacji w której wszystkie obciążenia spadają prawie wyłącznie na pracobiorców oraz emerytów i rencistów. Grozi to ogromnymi konsekwencjami, łącznie z zaburzeniami pokoju społecznego.

Opinię publiczną ciągle bulwersują informacje o próbach rekompensowania sobie strat przez grupy uprzywilejowane – vide wzrost uposażeń poselskich. Natomiast ogromne straty jakie ponieśli obywatele z tytułu „zaangażowania”, ich składek w OFE na giełdzie jak dotąd niestety nie wywołały żadnej reakcji strony rządowej.

Kryzys gospodarczy, jego globalny charakter jest wyjątkowo ciężką próbą dla poszczególnych państw i ich społeczeństw. Jest próbą trwałości i odporności systemów i wartości, próbą solidarności społecznej. Wszelkie działania antykryzysowe jak i konieczne wyrzeczenia mają szanse przeprowadzenia tylko na zasadach konsensusu i dialogu społecznego.

**Prezydium
Forum Związków Zawodowych**

Warszawa, dnia 3 lutego 2009 r.